

**URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA**

H.Čemerlića 2, 71000 Sarajevo, Tel: ++ 387 (0) 33 70 35 73, Fax: 70 35 65 - www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

IZVJEŠĆE

**O FINACIJSKOJ REVIZIJI
MINISTARSTVA VANJSKIH POSLOVA
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2013. GODINU**

Broj: 01/02/03-07-16-1-509/14

Sarajevo, lipanj 2014. godine

KAZALO

I	MIŠLJENJE REVIZORA	3
II	IZVJEŠĆE O REVIZIJI	5
1.	Uvod	5
2.	Postupanje po ranijim preporukama	5
3.	Sustav internih kontrola	6
4.	Proračun	9
5.	Planiranje i izvješćivanje o radu	10
6.	Pregled rashoda proračuna	11
6.1	Tekući izdaci	11
6.2	Kapitalni izdaci	17
7.	Bilanca stanja	17
8.	Javne nabave	19
9.	Prihodi	21
10.	Ostalo	21
11.	Korespondencija	25
III	PRIVITAK	26
	FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I IZJAVA O ODGOVORNOSTIMA	26
	Pregled rashoda proračuna za 2013. godinu	
	Bilanca stanja na 31.12.2013. godine	
	Izjava o odgovornostima rukovodstva	

I MIŠLJENJE REVIZORA

Uvod

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća (bilanca stanja, pregleda prihoda, primitaka i financiranja, pregleda rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama, posebnih podataka o plaćama i broju zaposlenih, pregleda dinamike zapošljavanja, pregleda stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregleda kapitalnih ulaganja i analizu izvršenja proračuna – tekstualni dio) u **Ministarstvu vanjskih poslova Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) za godinu koja se završava 31. prosinca 2013. godine.

Pored finansijskih izvješća, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Ministarstva sa odgovarajućim zakonima i propisima koji imaju utjecaja na finansijska izvješća za 2013. godinu.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Ministarstva je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvješćivanja, tj. Zakonom o financiranju institucija BiH, Zakonom o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za tekuću fiskalnu godinu, Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH. Ova odgovornost uključuje i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške.

Pored odgovornosti za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo Ministarstva je odgovorno za poslovanje u skladu sa odgovarajućim zakonima i propisima i potvrđuje da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje sredstava odobrenih proračunom institucije za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima na osnovu revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i primjenljivim Okvirom Međunarodnih standarda vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvješćima uslijed prevare ili greške. Prilikom procjene rizika revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sustav internih kontrola.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvješćima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, po svim bitnim pitanjima, usklađene sa odgovarajućim zakonima i propisima. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura kako bi dobili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene koje su određene zakonom i propisom. Ove procedure uključuju procjenu rizika od značajnih neslaganja sa zakonima i propisima.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dostatni i odgovarajući i da osiguravaju temelj za naše mišljenje.

Temelj za mišljenje sa rezervom

1. Angažiranje izvršitelja putem ugovora o djelu u kontinuitetu je i dalje značajan, kao i iznos izdataka realiziranih za ove namjene (točka 6.1 Izvješća);
2. Stvarno stanje po popisu sredstava, potraživanja i obveza nije usklađeno sa knjigovodstvenim stanjem na 31.12.2013. godine (točka 7. Izvješća);
3. Nabava pojedinih roba vršena je bez provođenja procedure nabavi ili na osnovu ranije zaključenih ugovora (točka 8. Izvješća).

Mišljenje sa rezervom

Prema našem mišljenju finansijska izvješća Ministarstva prikazuju fer i istinito, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obveza na 31.12.2013. godine i izvršenje proračuna za godinu koja se završila na navedeni datum u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvješćivanja.

Financijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvješćima Ministarstva u tijeku 2013. godine bile su u svim značajnim aspektima usklađene sa odgovarajućim zakonima i propisima, osim za moguće efekte koji su navedeni u Temelju za mišljenje sa rezervom.

Isticanje predmeta

Ne izražavajući daljnju rezervu na dano mišljenje, skrećemo pozornost na:

- donošenje Zakona o vanjskim poslovima (točka 3. Izvješća),
- dalje unapređenje u trošenju sredstava namijenjenih za usluge reprezentacije i potpunije dokumentiranje namjenskog trošenja te uspostavljanje potpunih evidencija za korištenje službenih vozila (točka 6.1 Izvješća).

Sarajevo, 27.06.2014. godine

GLAVNI REVIZOR

Milenko Šego

**ZAMJENIK
GLAVNOG
REVIZORA**

Dževad Nekić

**ZAMJENICA
GLAVNOG
REVIZORA**

Božana Trninić

II IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. Uvod

Ministarstvo je utemeljeno Zakonom o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine¹. Prema odredbama navedenog Zakona Ministarstvo je nadležno za:

- provođenje utvrđene politike BiH i razvoj međunarodnih odnosa u skladu sa stavovima i smjernicama Predsjedništva BiH;
- predlaganje stavova o pitanjima od interesa za vanjskopolitičke aktivnosti i međunarodni položaj BiH;
- zastupanje BiH u diplomatskim odnosima prema drugim državama, međunarodnim organizacijama i na međunarodnim konferencijama;
- praćenje stanja i razvoj međunarodnih odnosa BiH sa drugim državama, međunarodnim organizacijama i drugim subjektima međunarodnog prava i međunarodnih odnosa;
- predlaganje Predsjedništvu BiH uspostavljanje ili prekid diplomatskih ili konzularnih odnosa sa drugim državama;
- suradnja sa međunarodnim organizacijama, predlaganje Predsjedništvu BiH učlanjenje odnosno učešće BiH u radu međunarodnih organizacija;
- organiziranje, usmjeravanje i koordinacija rada diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH u inozemstvu;
- pripremanje i organiziranje međunarodnih posjeta i susreta;
- pripremanje bilateralnih i multilateralnih sporazuma;
- vršenje poslova u vezi sa boravkom i zaštitom prava i interesa državljana BiH sa stalnim i povremenim boravkom u inozemstvu i domaćih pravnih lica u inozemstvu;
- praćenje međunarodnih ekonomskih kretanja i odnosa i obavješćavanje nadležnih organa o tome, kao i praćenje ekonomskih odnosa BiH sa pojedinim zemljama i regionima;
- podsticanje, razvijanje i koordinacija suradnje sa iseljeništvom iz BiH;
- pripremanje dokumentacije, analiza, informacija i drugih materijala za potrebe Predsjedništva BiH, Vijeća ministara i drugih organa nadležnih za provođenje vanjske politike.

Radom Ministarstva rukovodi ministar u suradnji sa zamjenikom ministra. Poslovi iz nadležnosti Ministarstva obavljaju se u okviru osnovnih organizacionih jedinica u sjedištu u Sarajevu i u okviru 56 diplomatsko-konzularnih predstavništava (DKP) u inozemstvu, a čine ih veleposlanstva, stalne misije pri međunarodnim organizacijama i generalni konzulati.

2. Postupanje po ranijim preporukama

Ured za reviziju institucija BiH izvršio je reviziju Ministarstva za 2012. godinu i izrazio mišljenje sa kvalifikacijom na izdatke po osnovu ugovora o djelu, nedostatke u provođenju popisa i u provođenju javnih nabavi. Bez izražavanja dalje rezerve, Ministarstvu je skrenuta pažnja na nepostojanje strateškog planiranja i plana djelovanja za efikasno provođenje programa za prevenciju korupcije te potrebu daljeg unapređenja procesa korištenja sredstava za putne troškove, uporabu službenih vozila i usluge reprezentacije te potpunije dokumentiranje trošenja sredstava za ove namjene. U Izvješću o reviziji za 2012. godinu date su preporuke

¹ Službeni glasnik BiH broj: 05/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09

kojima se sugerira poduzimanje određenih aktivnosti na unapređenju poslovanja i otklanjanju nedostataka u daljem poslovanju.

Ministarstvo je dostavilo odgovor o poduzetim aktivnostima na prevazilaženju slabosti i nepravilnosti koje su identificirane u izvješću o reviziji. Uvidom u poduzete aktivnosti i osvrtom na realizaciju danih preporuka utvrdili smo sljedeće:

- **Realizirane preporuke:**

Ministarstvo je uspostavilo knjiženje plaća i naknada u DKP mreži prema vrstama naknade i isto se primjenjuje od početka godine. Konstatirana su unapređenja ADI aplikacije koja se koristi za knjiženja DKP mreže. Izmjenom internog akta utvrđeno je ograničenje potrošnje mobilnog telefona za ministra. Preporuka o rješavanju pitanja kursnih razlika realizirana je na način da je Ministarstvo financija i trezora BiH isknjižilo pozitivne i negativne kursne razlike iz glavne knjige Ministarstva.

- **Preporuke čija je realizacija u tijeku:**

Ministarstvo je nastavilo sa realizacijom ranije započetih aktivnosti na unapređenju sustava internih kontrola i na realizaciji preporuka koje se odnose na službena putovanja; isplatu troškova mobilnih telefona i korištenje službenih vozila. Tijekom revizije konstatirali smo djelomično poboljšanje koje se odnose na donošenje planova za službena putovanja, odluke o ograničenjima kojima su obuhvaćeni svi zaposleni, te osiguranje evidencija o korištenju vozila. Također smo konstatirali nastavak aktivnosti na rješavanju pitanja primarne zdravstvene zaštite u DKP mreži; u smanjenju angažiranja putem ugovora o djelu; djelomično unapređenje procesa javnih nabavi. Poduzete su aktivnosti na utvrđivanju vrijednosti objekata dobivenih sukcesijom radi njihovog uknjiženja, kod preknjiženja opreme između pojedinih DKP-ova i kod provođenja popisa stalnih sredstava. Ministarstvo je poduzelo aktivnosti koje se odnose na donošenje akcionog plana za borbu protiv korupcije te je nastavak daljih aktivnosti u tijeku.

- **Nerealizirane preporuke:**

Pokrenute aktivnosti na donošenju Zakona o vanjskim poslovima nisu okončane konkretnijim rješenjima. Nisu realizirane preporuke koje se odnose na status interne revizije, razdvajanje radnih mjesta DKP mreže od ostalih radnih mjesta te unapređenje procesa zapošljavanja i internih premještaja. Kada su u pitanju određeni troškovi, utvrdili smo da je ponovo uspostavljena praksa da se za rad u povjerenstvima i radnim grupama vrši isplata stimulacije u kontinuitetu tijekom godine. Troškovi zakupa prostora nisu smanjeni u odnosu na prethodnu godinu, niti je riješeno pitanje arhivskog prostora jer planirana rekonstrukcija nije okončana. Korištenje reprezentacije još uvijek nije dokumentirano na zadovoljavajući način. Popis potraživanja i obveza, stikera i putnih listova nije okočan, iako su u tijeku godine poduzete određene aktivnosti. Nije uspostavljen sustav za kvalitetnije praćenje prihoda, osim kroz obavljanje interne revizije i praćenje transfera naplaćenih taksi. Sredstva novčanih donacija nisu prikazana u godišnjem izvješću u posebnom obrascu, kao program posebne namjene.

3. Sustav internih kontrola

Ministarstvo je odgovorno za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća i usklađenost poslovanja sa zakonima i pravilima. Kontrolno okruženje čini osnovu sustava internih kontrola i podrazumijeva rukovođenje i stil upravljanja, organizacionu strukturu i kompetentnosti i politike ljudskih resursa.

Pokrenute aktivnosti na donošenju Zakona o vanjskim poslovima nisu okončane konkretnijim rješenjima, pa Ministarstvo i dalje posluje na osnovu preuzetog zakona iz 1992. godine.

Ministarstvo je sačinilo Prijedlog zakona o vanjskim poslovima na koji je jedan kabinet Predsjedništva BiH dostavio komentare. Do okončanja završne revizije nisu stigli komentari preostalih kabineta niti je prijedlog upućen u dalju proceduru. Po ocjeni Ministarstva, to je jedan od otežavajućih faktora za postizanje programskih ciljeva i efikasno upravljanje javnim financijama.

Ministarstvo je nastavilo sa unapređenjem sustava internih kontrola i u tijeku godine donesena su pojedina interna akta kojima su uređeni pojedini poslovni procesi (npr. troškovi mobilnih telefona, interni akt o zaduživanju stikera i njihovom sravnjenju). Poduzete su i aktivnosti na unapređenju popisa, te su Konstatirana poboljšanja u procesu javnih nabavi, ali iste nisu rezultirale potpunim poboljšanjem sustava internih kontrola. Zbog toga je neophodno dalje maksimalno angažiranje na rješavanju pojedinih pitanja na koja smo ukazali i u ovom izvješću.

Smatramo da se pojedina pitanja, kao što je raščišćavanje knjiženja potraživanja i obveza, ne mogu riješiti ad hoc postupanjima, i za ista treba iznaći odgovarajući, trajni način angažiranja.

Pitanje objekata dobivenih sukcesijom i dalje je neriješeno u smislu konačnog utvrđivanja statusa i dalje sudbine. Prema informacijama, pojedini od tih objekata su preveliki za potrebe Ministarstva, za neke od objekata se čeka na dogovor o eventualnoj zamjeni, pojedini objekti zahtijevaju veća financijska ulaganja i sl. Neriješen status objekata je uticao i na realizaciju višegodišnjih kapitalnih izdataka, u okviru kojih je odobrena kupovina objekta u Beogradu ali se razmatraju i alternativne mogućnosti. ***U rješavanju ovog pitanja neophodno je učešće nadležnih institucija te maksimalan angažman Ministarstva.***

Proces naplate prihoda također je veoma značajan i smatramo da je potrebno osigurati pouzdaniji sustav praćenja i sravnjenja prihoda. Sravnjenje naplaćenih prihoda se vrši u DKP-u koji obavlja konzularne usluge, ali se nismo mogli uvjeriti da je uspostavljen pouzdan sustav na nivou Ministarstva. Određeni postupci internih kontrola osigurani su kroz praćenje stanja konzularnih računa koje se vrši u sjedištu, kroz dostavljanje instrukcija DKP-ima za poštovanje rokova za prijenos takse, te kroz obavljanje interne revizije. Mada u DKP-ima koji su obuhvaćeni revizijom nisu Konstatirane značajnije nepravilnosti u vezi sa sravnjenjem i transferom taksi preko posebno otvorenih računa za konzularno poslovanje, ***smatramo da je potrebno osigurati sveobuhvatno praćenje naplate prihoda na nivou Ministarstva.***

Prema Zakonu o internoj reviziji² Ministarstvo ispunjava kriterije za uspostavljanje vlastite jedinice (odjeljenja) za internu reviziju. Postojećim Pravilnikom o organizaciji uspostavljen je Ured za reviziju Ministarstva, kao samostalna organizaciona jedinica, sa inspektorima kao zaposlenima. Pravilnik je donesen prije stupanja na snagu Zakona o internoj reviziji te jedinica interne revizije nije uspostavljena u skladu sa Zakonom i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije. Do konačnog usklađivanja statusa interne revizije sa propisima, način rada Ureda uređen je Pravilnikom o internoj reviziji kojim se uređuje svrha i predmet interne revizije, položaj i organizacija interne revizije, položaj zaposlenih u internoj reviziji, način rada, kao i ostala pitanja od značaja za rad i funkcioniranje. U tijeku 2013. godine postupcima interne revizije obuhvaćen je rad četiri DKP-a i određeni procesi materijalno-financijskog poslovanja i javne nabave za šta su sačinjeni izvještaji i date preporuke za unapređenje.

Vrlo bitan segment sustava internih kontrola je uspostavljanje interne revizije u skladu sa zakonskim odredbama te preporučamo Ministarstvu maksimalno angažiranje na konačnom rješavanju ovog pitanja.

² Službeni glasnik BiH broj 27/08

- **Rukovođenje, organizacija i ljudski resursi**

Unutrašnja organizacija Ministarstva utvrđena je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji koji je od 2005. godine pretrpio nekoliko izmjena u formi zaključaka. Ministarstvo je u 2012. godini uputilo postojeći pravilnik, nakon dobivanja potrebnih suglasnosti, u proceduru verifikacije. Kako je u međuvremenu donesena Odluka o načelima za utvrđivanje unutrašnje organizacije organa uprave,³ dostavljeni pravilnik nije razmatran na sjednici Vijeća ministara BiH. Nakon kontakata Ministarstva sa Ministarstvom pravde BiH i Generalnim tajništvom Vijeća ministara BiH i dostavljanja informacije o razlozima zbog kojih tekst postojećeg pravilnika treba usvojiti, Vijeće ministara BiH je verificiralo postojeću sistematizaciju. Ministarstvo je u kontaktima sa nadležnim institucijama navelo da će novi pravilnik, za koji je polazna osnova verificiran tekst postojećeg pravilnika, sačiniti u rokovima predviđenim ranije pomenutom odlukom.

Tijekom prethodnih godina ukazali smo na određene nedostatke u postojećem pravilniku koji se odnose na točan broj izvršitelja na pojedinim radnim mjestima i status diplomatsko-konzularnog osoblja za sve zaposlene. Time je omogućena fluktuacija zaposlenih bez jasno definiranih pravila i kriterija prilikom rasporeda za odlazak u DKP mrežu, ali i kod internih premještaja u sjedištu.

Prema podacima Ministarstva, u periodu od 01.01.-31.12.2013. godine izvršena su 143 interna premještaja. Određen broj tih premještaja se odnosi na odlazak na rad u DKP, na osnovu rješenja o unapređenju, odnosno internom premještaju diplomatsko-konzularnog osoblja koje donosi ministar, uz suglasnost Agencije za državnu službu. Postupak odlaska diplomatsko-konzularnog osoblja, prema Odluci o izmjenama i dopunama odluke o uvjetima i načinu upućivanja zaposlenih Ministarstva na rad u DKP BiH, zasnovan je na iskazivanju zainteresiranosti zaposlenih za odlazak u pojedini DKP, bez internog oglašavanja potreba, potrebnih uvjeta i načina izbora zaposlenih za odlazak u DKP.

Postupcima revizije utvrdili smo da je i u 2013. godini izvršen veliki broj internih premještaja unutar samog sjedišta. Osim toga, smo uočili da je određen broj radnih mjesta popunjen prijemom kandidata sa rezervne liste, i to tako što je nakon prijema prvorangiranog kandidata izvršen interni premještaj na drugo radno mjesto. Radno mjesto za koje je raspisan javni oglas se popunjava prijemom drugog ili trećeg uspješnog kandidata s rezervne liste kandidata. Rješenja o prijemu kandidata sa rezervne liste donijela je Agencija za državnu službu, uz čiju suglasnost su donesena i rješenja o internom premještaju u Ministarstvu.

Pravilnikom je utvrđeno ukupno 658 radnih mjesta, od čega je 288 radnih mjesta u sjedištu Ministarstva i 370 radnih mjesta u DKP mreži. Zakonom o proračunu odobren je broj od 520 zaposlenih, a prosječan broj ostvaren tijekom godine iznosi 496. zaposlenih.

Analizom sistematizacije DKP-a uočili smo da su trenutno upražnjene pozicije za 9 veleposlanika čije imenovanje je u nadležnosti Predsjedništva BiH.

Politika upravljanja ljudskim resursima trebala bi podrazumijevati sva potrebna prilagođavanja institucije, koja bi značile najbolju moguću iskorištenost ljudskih resursa, te usklađivanje politike ljudskih resursa sa poslovnim strategijama i planiranim dijagramom toka poslovnih aktivnosti.

³ Službeni glasnik BiH broj 30/13

4. Proračun

Ministarstvo je sačinilo proračunski zahtjev u iznosu od 52.008.000 KM kojim su obuhvaćena sredstva za tekuće izdatke u iznosu od 51.808.000 KM i kapitalni izdaci u iznosu 200.000 KM.

Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2013. godinu⁴ Ministarstvu su odobrena sredstva iz proračuna u iznosu od **52.655.000 KM** (sa uključenom donacijom od 595.000 KM) i ukupan broj od 520 zaposlenih.

Sredstva za rekonstrukciju i investiciono održavanje u iznosu od 750.000 KM odobrena su u proračunu, mada nisu sadržana u proračunskom zahtjevu. Ministarstvo je u tijeku izrade godišnjeg izvješća za 2012. godinu uputilo zahtjev za odobravanje programa višegodišnjih kapitalnih izdataka za odobrena i neutrošena sredstva, te je pomenuti iznos sredstava planiran kao posebna stavka u proračunu za 2013. godinu.

Pored zakonom odobrenih sredstava, Ministarstvu su prenesena neutrošena sredstva za višegodišnje kapitalne izdatke u iznosu od 3.919.660 KM i sredstva ostvarena prodajom vozila u 2013. godini koja su realizirana u iznosu od 138.145 KM. Time je ukupan iznos raspoloživih sredstava iznosio **56.712.805 KM**.

Izvršenje proračuna Ministarstva na dan 31.12.2013. iznosilo je **50.669.664 KM**, što predstavlja 89% realizacije proračuna.

Tekući izdaci realizirani su u iznosu od 49.385.874 KM, od čega se na sjedište odnosi iznos od 14.384.789 KM, a na DKP mrežu 35.001.085 KM.

Kapitalni izdaci su realizirani u procentu od 32%, s tim da je na nabavci opreme izvršenje 94%, a na izdacima za rekonstrukciju i investiciono održavanje 4%. Višegodišnji kapitalni izdaci za realizaciju projekata izgradnje multifunkcionalnog atrijuma i klimatizacije dijela objekta, planirani na poziciji rekonstrukcije i investicionog održavanja u iznosu od 750.000 KM, realizirani su u iznosu od 29.075 KM (4%) .

Ukupno prenesena sredstva za višegodišnja kapitalna ulaganja u iznosu od 3.919.660 KM planirana su za realizaciju objekata u Zagrebu, Beogradu i Berlinu u iznosu od 3.669.217 KM, nabavu opreme (232.507 KM) i završne radove u Briselu (17.935 KM). Realizirani iznos od 362.734 KM odnosi se na adaptaciju veleposlanstva u Berlinu i predstavlja 9% od odobrenog proračuna. Ostatak neutrošenih sredstava višegodišnjih kapitalnih izdataka u ukupnom iznosu od 4.277.851 KM prenesen je u 2014. godinu.

Odlukom o prestrukturiranju rashoda⁵ izvršeno je prestrukturiranje u ukupnom iznosu od 190.000 KM u okviru tekućih izdataka. Ministarstvo je izvršilo umanjeње sredstava za putne troškove (70.000 KM) i energiju i komunalne usluge (120.000 KM) na ime povećanja sredstava za usluge prijevoza i goriva (50.000 KM) i izdatke za tekuće održavanje (140.000 KM). Povećanje sredstava obrazloženo je smjenom kadrova između sjedišta i DKP zbog isteka mandata i prijevoza ličnih stvari (usluge prijevoza i goriva) i potrebom urgentnih ulaganja u rezidencije i objekte koji su postali vlasništvo BiH prilikom podjele imovine bivše SFRJ i održavanje opreme i vozila u DKP mreži (izdaci za tekuće održavanje).

⁴ Službeni glasnik BiH, broj 100/12

⁵ Odluka Ministarstva financija i trezora BiH broj 05-16-1-10052-2/13 od 02.12.2013. godine

5. Planiranje i izvješćivanje o radu

• Strateški plan, program rada i izvješće o radu

U tijeku godine nisu poduzete aktivnosti na uspostavljanju dobrih praksi vezanih za strateško planiranje koje, prema mišljenju u Ministarstvu, treba biti rezultat jasno utvrđenih poslova i zadataka iz Zakona o vanjskim poslovima koji još uvijek nije donesen. Ministarstvo je u DOB-u i proračunskom zahtjevu kao strateški cilj navelo predstavljanje i afirmaciju BiH u svijetu u skladu sa utvrđenom vanjskom politikom. Za realizaciju su utvrđena 4 programa (Bilateralni odnosi, Multilateralni odnosi, Međunarodno pravni i konzularni poslovi i Strateško upravljanje, podrška i administracija), utvrđeni su operativni ciljevi, aktivnosti i mjere učinaka.

U Programu rada navedeno je da će Ministarstvo i dalje raditi na unapređenju suradnje sa svim državama koje kroz razne međunarodno priznate i po svojoj strukturi stabilne saveze donose odluke koje su bitne za Bosnu i Hercegovinu. Ministarstvo je planiralo intenziviranje odnosa sa zemljama članicama Evropske unije u cilju osiguravanja podrške za napredovanje BiH u procesu što bržeg uključivanja u euro-atlantske integracije, što podrazumijeva intenzivnu diplomatsku aktivnost kako u sjedištu Ministarstva tako i u DKP mreži. U Programu je navedeno da je u institucijama EU i NATO Saveza insistirati na činjenici da u Bosni i Hercegovini postoji konsenzus svih relevantnih političkih subjekata da je za Bosnu i Hercegovinu najbolja perspektiva članstvo u ovim savezima. Preko DKP predstavništava i diplomata u sjedištu Ministarstva planirano je intenzivirati kontakte i sa zemljama Azije, Afrike i Latinske Amerike koje predstavljaju potencijalno bitne partnere za privrednu suradnju.

Kao glavni prioriteti navedeni su :

1. Ispunjavanje preostalih uvjeta za bezuvjetno dobivanje članstva u MAP NATO;
2. Podnošenje aplikacije za punopravno članstvo u EU;
3. Unapređenje regionalne suradnje kroz bilateralne odnose sa susjednim zemljama i učešće u regionalnim inicijativama;
4. Jačanje ekonomske diplomatije.

Izvješće o radu dostavljen je Vijeću ministara BiH i u njemu je navedeno da je Ministarstvo u koordinaciji sa drugim državnim institucijama nastavilo voditi aktivnu vanjsku politiku u skladu sa interesima i ciljevima definiranim u dokumentu Predsjedništva BiH „Opći pravci i prioriteti za sprovođenje vanjske politike Bosne i Hercegovine“, kao i u relevantnim odlukama i zaključcima Predsjedništva BiH. Također je navedeno da je akcent stavljen na politički dijalog, jačanje regionalne suradnje, ekonomskih odnosa i ugovorne regulative, kao i da su pravnim bilateralnim i multilateralnim okvirom pokrenute aktivnosti za jačanje postojeće suradnje u brojnim područjima, uključujući ekonomiju, trgovinu i energetiku. U Izvješću su navedene realizirane aktivnosti iz oblasti bilateralnih odnosa i suradnje, multilateralne aktivnosti, aktivnosti iz oblasti međunarodno-pravnih i konzularnih poslova, općih poslova i posebne aktivnosti Ministarstva.

• Prevencija korupcije

Ministarstvo je u skladu sa Strategijom za borbu protiv korupcije Vijeća ministara BiH i Akcionim planom za provođenje Strategije, koji podrazumijevaju preuzimanje proaktivne uloge prema prevazi i korupciji, donijelo vlastiti plan djelovanja protiv korupcije. U tijeku revizije, Ministarstvo je u koordinaciji sa Agencijom za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije započelo aktivnosti na izradi plana integriteta i uspostavljanja sustava upravljanja rizicima od korupcije.

Preporučamo Ministarstvu da, s ciljem prevencije korupcije i uspostavljanja sustava upravljanja rizicima od korupcije, nastavi započete aktivnosti na izradi plana integriteta.

6. Pregled rashoda proračuna⁶

6.1 Tekući izdaci

- Bruto plaće**

Ukupno ostvarene bruto plaće i naknade iz plaća iznose 23.588.472 KM, od čega se na neto plaće i naknade odnosi 17.166.182 KM, a na poreze i doprinose 6.422.290 KM.

Na 31.12.2013. godine Ministarstvo je imalo ukupno 490 zaposlenih, od čega je u sjedištu 245 (sa zaposlenim na pripremama za odlazak u DKP i pripravnicima), a isti broj zaposlenih (245) je u DKP mreži.

Način obračuna plaća zaposlenih definiran je odredbama Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine⁷, Pravilnika o plaćama, dodacima i naknadama osoblja u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine⁸ i Odluke o koeficijentima za diplomatsko-konzularno osoblje⁹.

Uspostavljeno je knjiženje plaća zaposlenih u DKP mreži prema vrstama naknade (neto plaće zaposlenih i naknade za odsustva-bolovanje, godišnji odmor, plaćeno odsustvo i praznici.

Ukupan iznos isplaćenih stimulacija u 2013. godini iznosi 71.110 KM i odnosi se na 97 zaposlenih. Stimulacije su isplaćene za rad u povjerenstvima za popis, povjerenstvima za javne nabave, kao i ekspertnom timu za sprovođenje Aneksa B sporazuma o pitanjima sukcesije. Na osnovu podataka iz sustava za obračun plaća utvrdili smo da je jednom broju zaposlenih isplata stimulacije vršena u kontinuitetu tijekom većeg dijela godine ili tijekom cijele godine. Posebnim rješenjem utvrđena je mjesečna novčana nagrada radnoj grupi, a zatim ekspertnom timu za praćenje i realizaciju aktivnosti na implementaciji „Platforme za raspodjelu DKP imovine bivše SFRJ“. Stimulacija za tri člana ekspertnog tima iz Ministarstva utvrđena je u iznosu od 20% od neto plaće za prethodni mjesec, počev od 01.05.2013. godine do okončanja mandata. Iznos isplaćenih stimulacija za zaposlene koji su u kontinuitetu ostvarili stimulaciju kreće se od 2.020 KM - 4.602 KM.

- Naknade troškova zaposlenih**

Naknade troškova zaposlenih ostvarene su u iznosu od 10.637.016 KM (za sjedište 907.379 KM i za DKP mrežu 9.729.637 KM). U tabeli su prikazane naknade u ukupno realiziranom iznosom i iznosima koji se odnose na sjedište i DKP:

Naziv	Ukupno	Sjedište	DKP
Naknade za prijevoz sa posla i na posao	467.621	211.657	255.964
Naknade troškova smještaja	7.475.232	19.285	7.455.947
Naknade za odvojen život	10.731	10.731	0
Naknade za rad u povjerenstvu	600	600	0

⁶ Pregled rashoda proračuna za 2013. godinu prikazan je u Tablici I u privitku Izvješća.

⁷ Službeni glasnik BiH, broj: 50/08, 35/09, 75/09

⁸ Službeni glasnik BiH, broj: 98/08

⁹ Službeni glasnik BiH, broj: 98/08

Naknade za topli obrok tijekom rada	1.616.040	297.326	1.318.714
Regres za godišnji odmor	131.251	72.912	58.339
Otpremnine zbog odlaska u mirovinu	149.868	149.868	0
Jubilarne nagrade	14.689	10.608	4.081
Pomoć u slučaju smrti ili teže bolesti	83.206	53.856	29.350
Dječiji dodatak	434.959		434.959
Ostale naknade	172.284		172.284
Porezi i doprinosi na naknade	80.536	80.536	0
Ukupno naknade	10.637.016	907.379	9.729.637

Naknade troškova smještaja: Pravo na smještaj u sjedištu koristila su četiri zaposlena (zamjenica ministra, savjetnik ministra, pomoćnik ministra i savjetnik zamjenice ministra), po osnovu čega je realiziran iznos od 19.285 KM. Isplate naknada vršene su u skladu sa podzakonskim aktima koji reguliraju pojedine vrste naknada.

Pravo na troškove smještaja zaposlenih u DKP mreži utvrđeno je Pravilnikom o plaćama, dodacima i naknadama zaposlenih u DKP mreži. Šef DKP-a ima pravo na naknade za zakup stambenog i garažnog prostora do 80% njegove plaće, a za ostala radna mjesta od 43 do 70% plaće zaposlenog, u zavisnosti od radnog mjesta (ministar savjetnik, savjetnik konzul, I-III tajnik, ataše, konzularni radnik, vozač-domar).

- **Putni troškovi**

Ukupno ostvareni putni troškovi u 2013. godini iznose 1.343.419 KM, od čega troškovi putovanja u zemlji iznose 41.557 KM, a troškovi putovanja u inozemstvu 1.301.863 KM. Značajni izdaci na putnim troškovima u inozemstvu odnose se na troškove prijevoza javnim sredstvima u inozemstvu (551.529 KM), troškove smještaja u inozemstvu (351.024 KM) i troškove dnevnica u inozemstvu (337.833 KM).

Od ukupnog iznosa troškova na sjedište se odnosi iznos 870.725 KM, a na DKP mrežu 472.694 KM.

U Ministarstvu su poduzete aktivnosti na uspostavljanju pouzdanog mehanizma praćenja službenih putovanja, pa je u okviru realizacije plana interne revizije izvršena revizija putnih troškova na osnovu koje su date određene preporuke za unapređenje sustava.

Tijekom revizije konstatirali smo unapređenja u procesu planiranja putovanja, pa se mjesečni planovi prave na nivou organizacionih jedinica i kabineta, a većina putovanja obuhvaćena je planom putovanja. Zastupljeno je veće učešće bezgotovinskog plaćanja za troškove smještaja u zemlji, a u inozemstvu putem biznis kartice za putovanja ministra.

Putni troškovi u zemlji (na sjedište Ministarstva odnosi se iznos od 24.988 KM): Praksa plaćanja hotelskog smještaja i dnevnica za dane vikenda u Banjoj Luci za vozača zamjenice ministra zadržana je i u 2013. godini, s tim da se plaćanje hotelskog smještaja vrši bezgotovinski.

Naš stav o troškovima službenog putovanja za dane vikenda je naveden u ranijim izvješćima te ponovo preporučamo preispitivanje opravdanosti nastanka navedenih troškova.

Putni troškovi u inozemstvu (na sjedište Ministarstva odnosi se iznos od 845.736 KM): Značajniji troškovi ostvareni u sjedištu odnose se na troškove prijevoza u inozemstvu (387.389 KM), troškove smještaja za službena putovanja u inozemstvu (247.772 KM) i troškovi dnevnica (182.420 KM).

Za troškove prijevoza u inozemstvu javnim sredstvima korištene su usluge tri različita dobavljača sa kojima Ministarstvo nema potpisane ugovore. Okvirni sporazum iz januara

2012. godine potpisan je na period od godinu. Nova procedura izbora dobavljača pokrenuta u januaru 2013. godine ponavljana je dva puta i do kraja godine nije okončana izborom dobavljača.

Za službena putovanja na kojima se koriste službeni automobili ne navodi se vrijeme prelaska granice kako bi se ispravno obračunale dnevnice u inozemstvu, *te je neophodno osigurati obračun u skladu sa Odlukom Vijeća ministara BiH koja tretira navedenu problematiku.*

Također smo konstatirali da su evidentirani troškovi vozača koji su uobičajeni za pratnju šticećenog lica, iako je istovremeno osigurana pratnja iz Direkcije za koordinaciju policijskih tijela. Prema sistematizaciji radnih mjesta, naziv radnog mjesta u kabinetu je vozač-osiguranje, zbog čega u Ministarstvu smatraju da je opravdana isplata troškova na koje po Odluci Vijeća ministara BiH vozač ne bi imao pravo (npr. pratnja za vrijeme godišnjeg odmora, hotel veće kategorije u odnosu na odluku).

Preporučamo Ministarstvu da preispita opravdanost obračuna putnih troškova vozača u iznosima koji nisu odobreni odlukom Vijeća ministara BiH.

- **Izdaci telefonskih i poštanskih usluga**

Izdaci telefonskih i poštanskih usluga ostvareni u 2013. godini iznose 1.185.072 KM. Značajni troškovi odnose se na izdatke za fiksne telefone (586.276KM), mobilne telefone (199.791 KM), troškove interneta (168.432 KM) i poštanske usluge (229.489 KM). Od ukupno realiziranog iznosa izdataka na sjedište se odnosi iznos od 303.936 KM, a na DKP mrežu iznos od 881.136 KM.

Troškovi fiksnih telefona (586.276 KM): Ukupno realizirani iznos odnosi se na sjedište (114.176 KM) i DKP mrežu (472.100 KM).

Potrošnja i pravo korištenja fiksnih telefona u sjedištu nije regulirano internim aktom.

Troškovi mobilnih telefona (199.791 KM): Od realiziranog iznosa na sjedište se odnosi 66.695 KM, a na DKP mrežu 133.096 KM.

Odlukom o pravu korištenja službenog mobilnog telefona iz 2013. godine utvrđeno je pravo korištenja službenih mobilnih telefona zaposlenih u sjedištu i visina iznosa troškova korištenja. Pravo je utvrđeno za ukupno 56 zaposlenih, sa limitima koji se kreću od 15 KM, do 1.000 KM za zamjenika ministra i 2.000 KM za ministra.

Prosječna mjesečna potrošnja se kreće u rasponu od 7 KM (za državnog službenika) do 603 KM za ministra. Na osnovu testiranog uzorka računa u sjedištu utvrdili smo da se na osnovu odluka i suglasnosti ministra odobravaju prekoračenja, nastala uglavnom na službenom putu u inozemstvu.

Osim ranije date preporuke o potrebi dokumentiranja namjene troška nastalog na službenom putovanju, preporučamo da se preispita opravdanost korištenja prava u navedenom obimu.

S obzirom na visinu troškova koji su realizirani u sjedištu i DKP mreži, preporučamo Ministarstvu da razmotri i druge varijante i opcije za međusobnu komunikaciju, uzimajući u obzir dostupne tehnologije na području komunikacija.

Poštanske usluge (229.489 KM): Ukupni izdaci se odnose na troškove koji su evidentirani u sjedištu (91.252 KM) i DKP mreži (138.237 KM). Izdaci u sjedištu se odnose na poštarinu i

troškove brze pošte koja se koristi za dostavljanje putnih isprava u DKP. U otpremnoj pošiljci iz IDDEEA¹⁰ iskazana je težina pošiljke koju isporučilac brze pošte naknadno potvrđuje ili korigira ukoliko ustanovi odstupanje u odnosu na navedenu težinu. Faktura na kojoj je potpisan prijem pošiljke iz DKP-a se dostavlja u sjedište.

- **Izdaci za uporabu vozila**

Ukupni izdaci za uporabu vozila iznose 900.384 KM, od čega se na sjedište odnosi 200.585 KM. Značajni troškovi odnose se na izdatke za gorivo (ukupno 344.960 KM, sjedište 93.863 KM), izdatke za opravku i održavanje vozila (ukupno 272.006 KM, sjedište 59.064 KM), izdatke za pranje i parkiranje (40.452 KM, od čega za sjedište 7.124 KM) i izdatke za osiguranje (ukupno 218.881 KM, sjedište 38.445 KM).

Prema internoj evidenciji koja se vodi u Odsjeku za opće poslove, arhiv i dokumentaciju sjedište je krajem godine raspolagalo sa 13 vozila, dok se u DKP mreži nalazi 100 vozila. U tijeku 2013. godine je prodano 14 vozila putem tri licitacije sustavom zatvorenih ponuda.

Uporaba vozila definirana je Pravilnikom o uvjetima i načinu korištenja vozila Ministarstva kojim je definirano tko ima pravo na korištenje vozila i u kojoj mjeri, način odobravanja korištenja vozila, sadržaj evidencija koje se vode u Odsjeku za opće poslove, postupak servisiranja vozila i slično. Pravo na korištenja vozila 24 sata dnevno imaju ministar i zamjenik, dok ostali zaposleni imaju pravo korištenja po odobrenju ministra. Svim vozilima upravljaju vozači, a ključevi automobila, osim onih koje koriste ministar i zamjenik, se nalaze kod šefa Odsjeka. Za parkiranje vozila koristi se zakupljeni garažni prostor za koji su troškovi evidentirani na kontu unajmljivanje prostora ili zgrada.

Podaci o vozilima (oznake vozila, servisi, zamjene guma, pređena kilometraža, utrošak goriva) se unose u OWIS sustav koji je uspostavljen prošle godine, a sadrži podatke samo o vozilima u sjedištu. Još uvijek se podaci o vozilima u DKP mreži dostavljaju po zahtjevu revizije tako da nema centralne evidencije o uporabi vozila.

U završnoj reviziji konstatirali smo da se podaci za vozila DKP-a ne unose u OWIS sustav, ali je u 2014. godini uvedena praksa da se iz DKP-a mjesečno dostavlja pregled službenih vozila i troškova za taj period za svako vozilo.

Nabavka goriva, održavanje vozila, usluge pranja, redovno i kasko osiguranja vozila vrši se na osnovu važećih ugovora koje je Ministarstvo potpisalo nakon provedenih procedura nabavki u 2012. i 2013. godini. Nabavka guma za vozila u sjedište vršena je putem pojedinačnih direktnih sporazuma od različitih dobavljača. Ukupan iznos nabavke nije prešao vrijednosni razred predviđen za direktne sporazume.

- **Usluge premještaja i selidbi**

Izdaci za usluge premještanja i selidbe realizirani su u iznosu od **352.398 KM**, od čega se na sjedište odnosi 310.563 KM (troškovi se knjiže po mjestu gdje su naručene odnosno ugovorene usluge preseljenja i ukoliko proračun DKP-a to dozvoljava).

Usluge se odnose na troškove selidbe zaposlenih prilikom odlaska na rad u DKP, povratka u sjedište ili prilikom prelaska iz jedne zemlje u drugu. Pravilnikom o plaćama, dodacima i naknadama osoblja u DKP BiH je definirano da se kao troškovi selidbe priznaju ukupni troškovi preseljenja po principu od vrata do vrata što uključuje i troškove carinske manipulacije i osiguranja, a na osnovu pribavljene suglasnosti tajnika Ministarstva.

¹⁰ Agencija za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka BiH

Na osnovu testiranog uzorka utvrdili smo da se izdaci realiziraju na osnovu propisane procedure, ali smo uočili da se prijevoze razni predmeti (lična garderoba, namještaj, kućanski aparati, automobili koji se prijevoze u kontejnerima i sl.), što nije do kraja jasno definirano pomenutim pravilnikom.

S obzirom na visinu troškova koji su realizirani do obavljanja prethodne revizije, kao i inicijativu iz sjedišta o potrebi racionalnijeg korištenja sredstava za ove namjene, u prethodnoj reviziji smo utvrdili potrebu jasnijeg definiranja pojma ličnih stvari za koje zaposleni imaju pravo preseljenja. U Ministarstvu su također utvrdili potrebu jasnijeg definiranja ovog prava i isto će biti sadržano u novom pravilniku koji je upućen u proceduru.

- **Zakup imovine i opreme**

Izdaci za zakup imovine i opreme ostvareni su u iznosu 4.936.562 KM. Značajni troškovi odnose se na zakup prostora i zgrada (4.813.282 KM), zakup opreme (104.781 KM) i zakup parking prostora (16.283 KM).

Zakup prostora i zgrada (4.813.282 KM): Ukupan iznos izdataka za zakup prostora i zgrada odnose se na troškove zakupa u DKP mreži (4.493.445 KM) i zakup poslovnog prostora koji se odnosi na sjedište (319.839 KM).

Na troškovima zakupa evidentirani su troškovi zakupa veleposlanstava koju zaključuje DKP na osnovu mišljenja Pravobraniteljstva.

Troškovi zakupa poslovnog prostora u sjedištu evidentirani su na osnovu ranije zaključenog ugovora po kome mjesečni iznos zakupa iznosi 12.706 KM (za 543 m² uredskog prostora). Ugovor za zakup 543m² arhivskog prostora sa mjesečnom zakupninom od 6.353 KM raskinut je na zahtjev zakupodavca 31.08.2013. godine. Novim ugovorom za zakup uredskog i skladišnog prostora ugovoren je mjesečni iznos zakupa od 6.046 KM. Na troškovima zakupa poslovnog prostora evidentirani su i troškovi zakupa garažnog prostora u sjedištu u ukupnom iznosu od 41.600 KM.

U tijeku godine nije realizirana planirana rekonstrukcija atrijuma u zgradi u kojoj je smješteno Ministarstvo sa kojom se očekuje rješenje smještaja arhivskog prostora.

U cilju realizacije ranije danih preporuka, neophodno je provesti aktivnosti na odgovarajućem rješavanju pitanja zakupa prostora u sjedištu, kroz planiranu realizaciju rekonstrukcije prostora ili na drugi zadovoljavajući način.

- **Ugovorene usluge**

Izdaci za ugovorene usluge ostvareni su u iznosu od 3.787.151 KM. Značajni troškovi odnose se na usluge medija (20.253 KM), usluge štampanja (26.273 KM), usluge javnog informiranja i odnosa sa javnošću (103.128 KM), usluge reprezentacije (591.469 KM), usluge primarne zdravstvene zaštite (1.094.810 KM), ugovore o djelu (89.886 KM), ugovore za privremene i povremene poslove (1.542.029 KM) i ostale nespomenute usluge i dažbine (81.813 KM).

Reprezentacija (591.469 KM): Ukupan iznos realiziranih troškova odnosi se na sjedište (106.209 KM) i DKP mrežu (485.261 KM).

Korištenje sredstava reprezentacije u Ministarstvu vrši se na osnovu internih odluka za korištenje reprezentacije u objektu i izvan objekta Ministarstva.

Ministarstvo je, u cilju realizacije preporuke iz revizorskog izvještaja, uputilo akt kojim se traži racionalizacija troškova i svrsishodno trošenje sredstava za ove namjene. Tijekom revizije smo utvrdili da korištenje interne reprezentacije još uvijek nije dokumentirano na zadovoljavajući način, te da su neophodna i određena poboljšanja kod reprezentacije realizirane na službenim putovanjima.

Računi interne reprezentacije formalno su ovjereni potpisom korisnika reprezentacije, na istima nije navedena svrha nastanka reprezentacije, te se može procijeniti da se radi o svakodnevnom konzumiranju napitaka, što nije svrha reprezentacije.

Kod računa reprezentacije na službenim putovanjima upisana su obrazloženja o nastanku troška ali ista nisu potkrijepljena dodatnom dokumentacijom na osnovu koje se nedvosmisleno može zaključiti da se nastali trošak odnosi na reprezentaciju a ne na ručak ili večeru delegacije koja je upućena na službeni put.

Preporučamo Ministarstvu da nastavi sa aktivnostima na uspostavljanju kvalitetnijeg sustava internih kontrola i osigura potpuno dokumentiranje svrhe i namjene korištenja sredstava za ove namjene.

Nabavka različitih poklona vršena je putem više direktnih sporazuma te je neophodno u Planu nabavke utvrditi godišnji iznos za poklone, i u skladu sa tim planom provesti odgovarajuće procedure.

Iz nalaza prezentiranih nakon obavljanja revizije u veleposlanstvima i misijama BiH Konstatirano je da su na računima reprezentacije uglavnom upisani svrha i povod nastanka troška, ali da se isti uglavnom odnose na troškove nastale prilikom posjete delegacija iz zemlje. ***Smatramo da ovakav način korištenja sredstava nije u funkciji obavljanja poslova koje diplomatsko-konzularno predstavništvo treba da ostvaruje u zemlji prijema te je neophodno*** racionalizirati korištenje sredstava prilikom dolaska domaćih delegacija ili koristiti mogućnost prava na reprezentaciju tih delegacija.

Usluge primarne zdravstvene zaštite: Izdaci su realizirani u iznosu od 1.104.425 KM, a odnose se na zaposlene u DKP mreži u zemljama sa kojima Bosna i Hercegovina nema potpisan bilateralni sporazum o zdravstvenom osiguranju. Radna grupa koju je Ministarstvo formiralo u 2012. godini nastavila je sa radom i tijekom 2013. godine, ostvareni su kontakti i suradnja sa entitetskim zavodima za zdravstveno osiguranje, ali aktivnosti nisu još okončane.

Ugovori o djelu (89.886 KM): Poslovi za koje su angažirani izvršioci putem ugovora o djelu i dalje su vrlo slični opisu sistematiziranih radnih mjesta, a odnose se slaganje i evidentiranje prispele pošte iz DKP-a, zavođenje i arhiviranje povjerljive pošte, slanje pošte putem fax-ova, poslovi sređivanja obimne dokumentacije i evidentiranje u novom el.sustavu obrade, povećan obim posla bez navođenja o kom poslu i u kom obimu je povećan i sl.

Od ukupnog broja od 28 angažiranih, u kontinuitetu od 6-12 mjeseci angažirano je 11 izvršitelja (uglavnom su to iste osobe koje su bile angažirane i prethodne godine), dok su ostali angažirani povremeno i najčešće na mjesec dana. Broj izvršitelja angažiranih u kontinuitetu manji je u odnosu na prethodnu godinu, ali uglavnom zbog toga što je izvršen njihov prijem u stalni radni odnos.

Višegodišnje ponavljanje obavljanja poslova putem ugovora o djelu ukazuje na činjenicu da takvi poslovi nisu privremenog karaktera te se ne bi trebali obavljati na ovakav način.

Mišljenja smo da je neophodno poduzeti dalje aktivnosti na smanjenju angažiranja putem ugovora o djelu za poslove stalnog karaktera i iz okvira osnovne djelatnosti Ministarstva. Također smatramo da opravdano povećanje obima posla treba rješavati alternativnim načinima, preraspodjelom poslova i zadataka ili privremenim angažiranjem na način utvrđen zakonskim odredbama.

Ugovori o privremenim i povremenim poslovima (1.542.029 KM): Izdaci se odnose na angažiranje lokalnog osoblja u zemlji prijema za obavljanje poslova tehničkih tajnika i vozača u veleposlanstvima, konzulatima i misijama. Na osnovu Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva, Pravilnika o plaćama, dodacima i naknadama osoblja u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine i suglasnosti sjedišta zaključuju se ugovori o obavljanju poslova, u kojima je utvrđena visina naknade (90% od plaće predviđenog radnog mjesta) i period trajanja (najčešće 3 mjeseca). Na osnovu nalaza iz obavljene revizije u DKP mreži može se procijeniti da postoje određeni problemi u angažiranju lokalnog osoblja u pogledu visine naknade koja je utvrđena za obavljanje tih poslova, kao i problemi u obavljanju pojedine vrste poslova (konkretno priprema finansijske dokumentacije i evidencije koje je potrebno ustrojiti u DKP. Zbog nedefiniranog statusa lokalnog osoblja isplata naknade vrši se putem blagajne, bez plaćanja poreza u zemlji prijema.

6.2. Kapitalni izdaci

Ukupni kapitalni izdaci ostvareni tijekom 2013. godine iznose 345.555 KM, a odnose se na nabavu opreme (316.480 KM) i rekonstrukciju i investiciono održavanje (29.075 KM). Nabavka opreme izvršena je u sjedištu (111.951 KM) i za DKP mrežu (204.529 KM). Najznačajnije nabavke izvršene za sjedište odnose se na namještaj (8.611 KM), kompjutersku opremu (7.967 KM), opremu za prijenos podataka i glasa (16.416 KM), ostale uredske mašine (16.175 KM) i motorno vozilo (58.436 KM).

Najznačajnije nabavke izvršene za DKP odnose se na namještaj (17.326 KM), kompjutersku opremu (61.707 KM), ostale uredske mašine (17.553 KM) i motorna vozila u veleposlanstvima u Zagrebu (38.184 KM) i Londonu (41.226 KM).

7. Bilanca stanja¹¹

Ukupna aktiva Ministarstva na 31.12.2013. godine iznosi 51.446.106 KM i odnosi se na novčana sredstva (9.174.562 KM), kratkoročna potraživanja (543.687 KM), kratkoročne plasmane (1.795.760 KM), finansijske i obračunske odnose sa povezanim jedinicama (234.490 KM), kratkoročna razgraničenja (3.257.769 KM), neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (36.439.937 KM) i dugoročne plasmane (28.938 KM).

Kratkoročna potraživanja (543.687 KM) odnose se na potraživanja od pravnih osoba (42.644 KM), te razna ostala potraživanja (po osnovu akontacija, potraživanja od zaposlenih, potraživanja za sumnjiva i sporna potraživanja), od čega su najznačajnija ostala potraživanja u iznosu od 265.246 KM.

Kratkoročni plasmani (1.795.760 KM): U okviru ove grupe konta najznačajniji iznosi odnose se na depozite za zakup veleposlanstava i stanova za zaposleno osoblje u DKP mreži (1.507.318 KM).

Kratkoročna razgraničenja (3.257.769 KM): Saldo se sastoji od razgraničenih prihoda (-230.061 KM), razgraničenih rashoda (1.021.552 KM) i ostalih razgraničenja koji se odnose na najvećim dijelom odnose na negativne kursne razlike (2.464.399 KM).*

¹¹ Bilanca stanja na 31.12.2013. godine prikazan je u Tablici II u privitku Izvješća.

Ukupna pasiva Ministarstva na 31.12.2013. godine iznosi 41.121.939 KM i odnosi se na kratkoročne tekuće obveze (1.390.581 KM), obveze prema zaposlenima (1.311.686 KM), interne finansijske odnose (12.240 KM), kratkoročna razgraničenja (1.991.114 KM) i izvore sredstava (36.416.318 KM).

Kratkoročne tekuće obveze (1.390.581 KM): Značajnije obveze odnose se na obveze prema dobavljačima (1.164.854 KM) i obveze prema fizičkim licima (223.358 KM).

Kratkoročna razgraničenja (1.991.114 KM): Saldo iskazanih obveza sastoji se od razgraničenih rashoda (156.532 KM) i pozitivnih kursnih razlika (1.834.582 KM)*.

*Iskazana salda aktive i pasive prikazana su u obrascu Bilanca stanja koji je sastavni dio godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna. Ministarstvo je na osnovu glavne knjige koja je izvučena iz ISFU sustava 24.02.2014.godine sačinilo godišnji izvještaj. Nakon toga je Ministarstvo financija i trezora BiH isknjižilo kursne razlike iz glavne knjige Ministarstva. Isknjižene su kursne razlike na pozicijama kratkoročnih razgraničenja u aktivi (2.464.418 KM) i u pasivi (1.834.582 KM) te se podaci iz glavne knjige koja je izvučena u tijeku obavljanja revizije ne slaže sa podacima iz bilance stanja. Prema informacijama koje su nam prezentirane, u Ministarstvu ne znaju na koji način je izvršeno knjiženje, niti su dobili instrukciju za korekciju obrasca koji je sastavni dio godišnjeg izvještaja.

- **Popis sredstava, obveza i potraživanja**

Na osnovu aktivnosti koje je Ministarstvo poduzelo za obavljanje popisa mogu se konstatirati određena poboljšanja, naročito kad je u pitanju popis stalnih sredstava. Ministarstvo je u tijeku godine formiralo vanredno povjerenstvo za utvrđivanje stanja potraživanja i obveza koja je utvrdila iz čega se sastoje određena salda na kontima. Međutim, i pored toga su u zapisnicima povjerenstva za potraživanja i obveze navedene konstatacije da povjerenstvo nije moglo utvrditi stvarno stanje potraživanja i obveza na dan 31.12.2013. godine jer nije dostavljena sva dokumentacija iz DKP-a.

Ministarstvo je formiralo Središnje povjerenstvo za popis i četiri povjerenstva za sjedište. U svim DKP-ovima su formirana povjerenstva za popis i pojedinačni izvještaji su dostavljeni Središnjem povjerenstvu. Bilo je kašnjenja prilikom dostavljanja izvještaja iz DKP-ova u odnosu na zadane rokove tako da je kasnila i izrada finalnog izvještaja.

Popis stalnih sredstava: Tijekom obavljanja popisa povjerenstvo je utvrdilo da ima više stalnih sredstava kojima nedostaju inventurni brojevi, da postoje sredstva koja su ustupljena drugim institucijama, da je određeni broj sredstava pokvaren, te da je dio namještaja koji je polomljen i izbačen iz uporabe rashodovan prije popisa. Za stalna sredstva koja su obuhvaćena prethodnim konstatacijama povjerenstva poduzete su odgovarajuće radnje i utvrđeni prijedlozi i odluke za knjiženje. Također je utvrđeno da su viškovi i manjkovi nastali kao posljedica prebacivanja sredstava iz sjedišta u DKP i obrnuto ili iz jednog u drugi DKP bez provođenja odgovarajućih promjena u knjizi stalnih sredstava (nije stvarni višak i manjak već je izvršeno samo preknjižavanje lokacija) i sl.

Povjerenstvo za usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim stanjem je na osnovu dostavljenih izvještaja iz DKP mreže konstatiralo višak stalnih sredstava u pojedinim DKP koji se uglavnom odnose na donacije. Uknjiženje ovih stalnih sredstava je izvršeno po procijenjenoj vrijednosti dok su stalna sredstva dobivena sukcesijom popisana naturalno i trebaju biti uknjižena po procijenjenoj vrijednosti u tijeku 2014. godine.

Središnje povjerenstvo je dalo preporuke koje se odnose na: utvrđivanje uzroka manjka i odgovornosti u sjedištu i pojedinim DKP-ima, rješavanje problema obilježavanja stalnih sredstava, obavljanje procjene umjetničkih slika u sjedištu i stalnih sredstava od sukcesije u Otavi, analizu voznog parka u DKP-ima, odstranjivanje i uništenje otpisanih osnovnih

sredstava iz sjedišta i DKP-ima i prijedlog za formiranja povjerenstva za praćenje i realizaciju svih preporuka Središnjeg povjerenstva.

I u tijeku 2013. godine smo uočili da postoji problem u procedurama prijema i evidentiranja nabavljenih stalnih sredstava u Ministarstvu, što je također konstatirano i u zapisnicima povjerenstva za popis sredstava. Navedeni nedostaci naročito su izraženi kod stalnih sredstava u DKP mreži čiji se unos u pomoćnu knjigu stalnih sredstava (Modul u MFT) vrši na osnovu ADI fajla i dokumentacije vezane za izbor dobavljača, odnosno odluke o izboru dobavljača ili odluke o dodjelu ugovora, a ne na osnovu fakture i otpremnice kao potvrde da je sredstvo zaista nabavljeno i stavljeno u uporabu. Donesen je Naputak o internim procedurama prijema, označavanja, stavljanja u uporabu i evidentiranja novonabavljenih stalnih sredstava od 07.11.2013. godine. Obzirom da je isto doneseno tek krajem godine, efekti u reguliranju ove oblasti i primjene u praksi mogu se očekivati tek u 2014. godini.

Popis potraživanja i obveza: Sačinjeni su posebni izvještaji povjerenstva za sjedište i DKP mrežu u čijem prilogu su tabelarni pregledi potraživanja i obveza. Povjerenstvo je u izvješću o popisu za sjedište konstatiralo da nije bilo moguće utvrditi stvarno stanje obveza i da je u prilogu izvještaj o neplaćenim obvezama. Slična situacija je i sa potraživanjima, za koja je navedeno da nisu dostavljene knjigovodstvene isprave na osnovu kojih je moguće utvrditi stvarno stanje. U izvješću o popisu obveza i potraživanja DKP-a navedeno je da je povjerenstvo utvrđivalo stvarno stanje isključivo na osnovu dostavljenih kopija knjigovodstvenih isprava i da nije moglo utvrditi stvarno stanje u DKP-ima za koje nisu dostavljene odgovarajuće knjigovodstvene isprave. Povjerenstvo je konstatiralo da dostavljeni izvještaji o popisu obveza odgovaraju knjigovodstvenoj evidenciji kod četiri DKP-a, a izvještaj o popisu potraživanja odgovara kod tri DKP-a. Za ostala DKP-a postoje značajna odstupanja stvarnog stanja po dostavljenim izvješćima u odnosu na knjigovodstveno stanje.

Popisom sredstava obveza i potraživanja obuhvaćen je **popis bjanko stikera viza i obrazaca putnih listova**. Kao i prethodne godine, izvršen je fizički popis i utvrđeno stanje po serijskom broju i ukupna količina u sjedištu, a stanje po DKP-ima je preuzeto iz pojedinačnih izvještaja. S obzirom da je izvršeno samo fizičko brojanje bjanko obrazaca te se ne navodi da li je izvršeno sravnjenje sa evidencijama na osnovu kojih se može potvrditi točnost popisa, smatramo da nisu okončane sve aktivnosti na utvrđivanju stvarnog stanja. Upoznati smo da je 01.06.2013. godine izvršen popis stikera na zalihama u sjedištu i da je formirana pomoćna evidencija koja sadrži ukupan broj popisanih stikera na taj dan, što ne predstavlja sveobuhvatnu evidenciju i podlogu za sravnjenje popisanih obrazaca.

Neophodno je nastaviti sa daljim aktivnostima na usklađivanju stvarnog i knjigovodstvenog stanja potraživanja i obveza, kroz provođenje kontinuiranog raščišćavanja evidentiranih stanja te osiguranjem relevantne dokumentacije na osnovu koje se može potvrditi stvarno stanje potraživanja i obveza.

8. Javne nabave

Na osnovu prezentiranog pregleda provedenih postupaka konstatirali smo da je, kao i ranijih godina, proveden veliki broj postupaka koji se odnose na nabavu roba i usluga za DKP. Pravilnikom o internim procedurama u postupku javnih nabavi roba, usluga i radova u sjedištu MIP BiH i diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH¹², utvrđeno je da prikupljene ponude za nabavu u DKP-ima dostavljaju povjerenstvu za javne nabave u sjedište radi davanja preporuke o izboru najpovoljnijeg ponuđača. Svi postupci provedeni za DKP se prikazuju kao pregovarački postupci bez objave, a nabavke se odnose na usluge prijevoza ličnih stvari

¹² Službeni glasnik BiH broj 91/12 od 12.11.2012. godine

zaposlenih brodom, usluge procjene vrijednosti objekata dobivenih sukcesijom, usluge održavanje zgrada, opreme i vozila i nabavke iz kapitalnih izdataka (namještaj, oprema i vozila).

Plan javnih nabavi donesen je samo za četvrti kvartal pa se preporuka o potrebi planskog pristupa javnim nabavama ne može smatrati realiziranom, niti se može potvrditi da su nabavke realizirane u predviđenim rokovima (detaljno su planirane samo nabavke koje će se realizirati na teret kapitalnih izdataka).

Ministarstvo je krajem 2012. i početkom 2013. godine pokrenulo postupke za nabavu roba i usluga koje su uobičajene u poslovanju Ministarstva i za koje smo prethodnih godina konstatirali kašnjenje u provođenju ili da nisu uopće provedene. Nabavke za uredski materijal, usluge kamionskog prijevoza ličnih stvari, usluge tekućeg održavanje motornih vozila i avio karte pokrenute su putem otvorenog postupka i okončane su u maju, junu i julu:

- Nabavka uredskog materijala pokrenuta je u decembru 2012. godine, a predmet nabavke je podijeljen u tri lota. Nakon žalbe ponuđača koju je Ured za razmatranje žalbi odbio kao neosnovanu Ministarstvo je u maju 2013. godine zaključilo ugovore sa izabranim dobavljačima za uredski materijal (83.163 KM), za zastave BiH (12.413 KM) i tonere (36.070 KM);
- Postupak nabavke usluga kamionskog prijevoza pokrenut je u 2012. godini i zbog nedovoljnog broja pristiglih ponuda (dvije) je poništen. U drugom postupku je samo jedan ponuđač preuzeo tendersku dokumentaciju i dostavio ponudu. Na osnovu prethodnog iskustva sa istom nabavkom, poteškoće i nemogućnost dobivanja dovoljnog broja ponuda, poništenje i objavljivanje u Službenom glasniku, kao i nepostojanje diskriminatornih odredaba tenderske dokumentacije data je preporuka za zaključivanje ugovora. Sa ponuđačem je u junu 2013. godine sklopljen ugovor na godinu dana u vrijednosti od 100.000 KM;
- Za usluge održavanja vozila Ministarstvo je u februaru pokrenulo proceduru izbora dobavljača otvorenim postupkom u pet lotova, za vozila WV, Audi, Škoda, Ford i Volvo. Ukupno 12 ponuđača je preuzelo tendersku dokumentaciju, a u roku su dostavljene 4 ponude od kojih su dvije odbijene kao tehnički nezadovoljavajuće. Ni u jednom lotu nije dostavljen dovoljan broj ponuda. Povjerenstvo je obzirom na ranija iskustva prilikom izbora dobavljača za ove usluge ocijenilo i dalo preporuku da se nastavi procedura za dva lota. Sa izabranim ponuđačem potpisan je dvogodišnji okvirni sporazum u julu 2013. godine na iznos od 120.000 KM.

I pored određenih poboljšanja utvrdili smo nedostatke koji se odnose na sljedeće:

- Postupak nabavke avio karata započet je u januaru 2013. godine, ali zbog ponavljanja postupka izbor dobavljača nije izvršen do kraja godine. Nabavka avio karata je u periodu provođenja postupka vršena od dobavljača kome je istekao ugovor i od dva dobavljača sa kojima nisu bili potpisani ugovori ni u ranijem periodu.
- Zbog nepostojanja planskog pristupa nabavama vršena je nabavka auto guma i poklona kroz više odvojenih direktnih sporazuma. Mada ukupan iznos nabavki nije prešao vrijednost direktnog sporazuma, smatramo da nabavu iste vrste robe ili usluga treba provoditi kroz jedan postupak. Osim toga, prema Pravilniku o internim procedurama u postupku javnih nabavi roba, usluga i radova, uvjet za provođenje takvih nabavki je da se radi o nabavci koja je neophodna i hitna za nesmetano izvršavanje povjerenih poslova, što u pomenutim nabavama nije slučaj.
- Nedostatak elemenata za potpuno osiguranje pravične konkurencije utvrdili smo kod **nabave vozila**. Nabava je izvršena za potrebe sjedišta, kroz postupak konkurentskog zahtjeva za dostavljanje ponuda koji je upućen na četiri adrese. Dostavljene su tri ponude za vozilo istih karakteristika, na osnovu čega se može zaključiti da postoji mogućnost preferiranja određene vrste vozila (Audi A4).

Od značajnijih nabavki realiziranih u sjedištu, postupcima interne revizije obuhvaćene su procedure provedene putem pregovaračkog ili konkurentskog postupka za nabavu usluge migracije e-mail servera (16.380 KM), nadogradnju telefonske centrale (76.464 KM), uređenje enterijera dijela zgrade (11.866 KM) i nabavu uređaja za zaštitu e-maila (25.092 KM). U izvješćima interne revizije nisu Konstatirane nepravilnosti za navedene nabavke.

Neophodno je nastaviti sa aktivnostima na daljem poboljšanju procesa javnih nabavi.

9. Prihodi

U glavnoj knjizi Ministarstva prikazani su prihodi u iznosu od 10.806.770 KM, od čega se iznos od 575.501 KM odnosi na sredstva donacije, a iznos od 10.231.174 KM po osnovu naplate takse. Najznačajniji iznosi prihoda odnose se na prihode od putnih isprava (6.276.118 KM), izjava za odricanje od državljanstva (538.833 KM), uvjerenja, sprovodnica, izvoda (240.084 KM), zahtjeva za otpust (843.188 KM), pasoških knjižica (1.257.509 KM) i vanredne prihode (131.042 KM). Prihodi se odnose na naplatu konzularnih taksi.

S obzirom na broj DKP-a u kojima se obavlja naplata takse, te imajući u vidu ranije Konstatirane nedostatke u funkcioniranju sustava internih kontrola kada je u pitanju naplata taksi, smatramo da se ovom procesu treba posvetiti više pažnje.

10. Ostalo

• Poslovanje veleposlanstava, konzulata i misija

U tijeku obavljanja prethodne revizije izvršena je revizija u veleposlanstvima BiH u Briselu, Hagu, Rimu i Londonu, misijama BiH-pri NATO u Briselu i pri OUN u Ženevi.

Sa nedostacima i preporukama za unapređenje poslovanja pomenutim DKP-a pismom smo obavijestili Ministarstvo. U pismu su navedene preporuke za čije su rješavanje neophodne aktivnosti u DKP-ima ali i u sjedištu Ministarstva.

Naša zapažanja se odnose na sljedeće:

- **Sustav internih kontrola:** Jedan broj DKP-a nije osigurao pomoćne evidencije o ulaznim fakturama, službenim putovanjima i korištenju službenih vozila (veleposlanstva u Londonu i Rimu, misija u Ženevi). Također smo utvrdili da je finansijsko poslovanje neažurno i da nije uspostavljen sustav praćenja izvršenja proračuna (veleposlanstvo u Rimu); uz ugovore o zakupu rezidencije nisu prezentirane suglasnosti sjedišta (veleposlanstvo u Hagu); ugovori o zakupu nisu prevedeni na domaći jezik i nije pribavljeno mišljenje Pravobraniteljstva BiH (veleposlanstvo u Rimu); suglasnosti sjedišta za zaključivanje ugovora o privremenim i povremenim poslovima su pribavljene u periodu trajanja ugovora, a ne prije zaključenja ugovora (misija u Ženevi). Evidencija-knjiga ulaznih faktura, osim što je jedna od pomoćnih knjiga utvrđenih Pravilnikom o računovodstvu, može poslužiti kao popratni dokument prilikom dostavljanja računa u sjedište ili drugi DKP na knjiženje i na osnovu koje se nedvosmisleno može utvrditi da li je određeni dokument dostavljen na knjiženje. S obzirom da je u sjedištu uspostavljen sustav za praćenje korištenja službenih vozila, nepostojanje evidencija u DKP-ima onemogućava pravovremeno dostavljanje podataka i informaciju o korištenju vozila na nivou Ministarstva. Kako su tijekom prethodne i ove godine izvršena značajna rotiranja zaposlenih u DKP-ima, te imajući u vidu različito stručno znanje osoba koje obavljaju navedene poslove ili vrše pripremu

dokumentacije, nismo upoznati da li su zaposleni na odgovarajući način upoznati sa potrebom vođenja pomenutih evidencija.

- **Praćenje izvršenja proračuna:** Ministarstvo je dostavilo instrukcije o realizaciji troškova do iznosa odobrenog proračuna. Na osnovu podataka o izvršenju proračuna za period koji je bio predmet revizije, uočili smo da je u određenom broju DKP izvršenje pojedinih izdataka veće od iznosa odobrenog proračuna. Prema obrazloženjima, tako nastala prekoračenja su posljedica aktivnosti sjedišta (npr. nalozi za službena putovanja koji su ispostavljeni u sjedištu radi odlaska zaposlenih na službu u DKP ili odlaska članova njihovih porodica) ili su posljedica aktivnosti koje nisu bile poznate u momentu planiranja proračuna. Internim instrukcijama nisu riješena pitanja u vezi sa evidentiranjem troška u iznosu većem od odobrenog, u smislu potrebe pribavljanja pojedinačnog odobrenja iz sjedišta, usmenog ili pismenog. Osim toga, uočili smo da se troškovi različito tretiraju u glavnoj knjizi i pomoćnim evidencijama veleposlanstava za koje se knjiženje obavlja u sjedištu, zbog čega su također pojedine pozicije različite u odnosu na odobreno.
- **Stalna sredstva:** U periodu obavljanja revizije (oktobar 2013. godine) koristili smo zadnji izvještaj o popisu sredstava, dakle popis izvršen na dan 31.12.2012. godine. Za navedeni popis smo u izvješću o obavljenoj reviziji konstatirali određene nedostatke i potrebu promjene koncepta popisa, naročito potraživanja i obveza. Utvrdili smo da u nekim DKP-ima sredstva nisu označena inventurnim brojevima i da fizički nisu uništena sredstva koja su otpisana i isknjižena iz evidencije stalnih sredstava.
- **Blagajničko poslovanje:** Proces blagajničkog poslovanja uglavnom je zadovoljavajući, osim u veleposlanstvu u Rimu gdje je utvrđeno često prekoračenje utvrđenog blagajničkog maksimuma i isplate računa koji su mogle biti isplaćene žirnim putem. Također smo uočili da u veleposlanstvima i misijama u kojima sistematizacijom nije predviđeno radno mjesto za obavljanje računovodstvenih poslova nije definirano tko je zadužen za vođenje blagajne i sačinjavanje blagajničkih izvještaja (npr. u veleposlanstvu u Londonu te poslove vrši veleposlanik, u misiji u Ženevi isplatu vrši veleposlanik a osoba zadužena za računovodstvene poslove sačinjava blagajnički dnevnik i knjiži blagajnu) kao i da ima slučajeva da blagajnu nije potpisao nalogodavac (veleposlanstvo u Hagu).
- **Potraživanja i obveze:** U DKP-ima nemaju informacije o tome iz čega se sastoje salda pojedinih bilančnih pozicija kao što su potraživanja od organa (misija pri NATO u Briselu), potraživanja po osnovu akontacija za službeni put (veleposlanstvo u Briselu, misija pri NATO u Briselu), depozita (misija pri NATO u Briselu, misija pri OUN u Ženevi), kursne razlike. Radi se uglavnom o kontima čija salda su evidentirana kao početna (akontacije, depoziti) ili se knjiženje vrši u sjedištu Ministarstva (kursne razlike) i u Ministarstvu financija i trezora BiH (potraživanja od organa).
- **Ekonomska diplomatija:** Opći utisak je da ima prostora za unapređenje ekonomske diplomatije ali bi trebalo kreirati jasnu viziju i strategiju kako i na koji način organizirati ekonomsku diplomatiju, što bi trebao biti zadatak u prvom redu sjedišta ministarstva u suradnji sa svim drugim relevantnim institucijama. Također, treba poboljšati suradnju-koordinaciju između sjedišta ministarstva i veleposlanstava kao i mnogih drugih institucija BiH koje imaju dodira sa ekonomijom BiH (FIPA, VTK, entitetske vlade itd.), te ustrojiti odgovarajuće baze podataka sa informacijama koje su interesantne za strana ulaganja tako da iste budu dostupne zainteresiranim stranama.

Pored pomenutih DKP-a, postupcima obavljenim u završnoj reviziji obuhvatili smo veleposlanstva u Atini i Budimpešti i misiju u Strazburu. Pomenuti DKP-i dostavljaju dokumentaciju na knjiženje u sjedište te smo testiranjem dokumentacije konstatirali sljedeće:

- Na osnovu rješenja o plaći u kojima je navedeno od kada se ista primjenjuju može se primijetiti da su dva zaposlena na radu u DKP-u od 2009. godine. Kako nam tijekom revizije nisu prezentirana rješenja o upućivanju u DKP, ne možemo potvrditi da li se

- radi o izuzecima koji su predviđeni odlukom Ministarstva o uvjetima i načinu upućivanju zaposlenih na rad u DKP (istom je predviđeno da rad u DKP-u traje 3 godine),
- Dokumentacija koja se dostavlja nije prevedena, a na osnovu upisanog obrazloženja i vrste troška koji se upisuje u DKP-u vrši se knjiženje u sjedištu. Dostavljeni ugovori o zakupu poslovnog prostora, rezidencija i zdravstvene zaštite su na jeziku zemlje prijema, prevodi za iste nisu prezentirani tako da se nismo mogli uvjeriti da li ih Ministarstvo posjeduje. Odredbe kao što su visina zakupa, iznos depozita, način uplate sadržani su u odluci sjedišta o zakupu,
 - Iz dokumentacije se može zaključiti da se i u ovim DKP-ima ne vodi knjiga KUF-a, kao ni blagajna u misiji u Strazburu (gotovinske isplate za obavljanje održavanja čistoće i obavljanje privremenih poslova pravdaju se izjavama koju potpisuje angažovana osoba).

Popis sredstava, potraživanja i obveza promatran je kao cjelovit proces, te su nalazi o popisu za navedene DKP sumirani u točki Popis sredstava, potraživanja o obveza.

• Donacije

Donacija u iznosu od 575.501 KM realizirana je za pokriće dijela troškova veleposlanstava BiH u Abu Dabiju, Ankari i Kuvajtu. Iz sredstava donacije financirani su izdaci za neto plaće (165.564 KM), naknade zaposlenim (197.770 KM) i unajmljivanje prostora (212.167 KM).

Izdaci realizirani iz primljene donacije uključeni su u zbirni obrazac 2 - Pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama, ali se ne prikazuju u posebnom obrascu kao program posebnih namjena. Prema usmenim informacijama, u kontaktu sa Ministarstvom financija i trezora BiH još uvijek nije definiran adekvatan način praćenja programa posebnih namjena, što je revizija i ranije konstatirala.

U suradnji sa Ministarstvom financija i trezora BiH potrebno je riješiti pitanje evidentiranja izdataka iz donacije i iskazivanje u financijskim izvješćima.

• IT revizija

Ministarstvo ima kompleksan i prostorno raspoređen informacioni sustav koji se sastoji od više fizički i logički odvojenih segmenata, sa različitim tipovima komunikacija i baza podataka. Nastavljeno je provođenje započetih aktivnosti u 2012. godini kao i dijela planiranih aktivnosti u 2013. godini. Realizirane su 4 preporuke iz prethodne godine, u tijeku je realizacija za 4 preporuke, a 3 preporuke nisu realizirane.

Proračunska sredstva u 2013. godini su osigurana i realizirana, ali tražena sredstva od strane Odsjeka za informatiku i komunikacije za 2014. godinu nisu odobrena, što izaziva određene rizike sa aspekta funkcionalnosti i održivosti informacionog sustava, a svakako sprječava mogućnost daljeg razvoja istog. Odsjek za informatiku i telekomunikacije djelomično je popunjen stručnim kadrovima, prvenstveno u dijelu koji se odnosi na pozicije sa visokom spremom. Revizijom je utvrđeno da je kreirana strategija razvoja informacionog sustava, a da je u tijeku implementacija plana bezbjednosti sustava. Još uvijek nisu kreirani detaljni opisi podsustava i cjelokupnog sustava. Odsjek za informacioni sustav i komunikacije je uspio proširiti i unaprijediti informacioni sustav. Najznačajnije aktivnosti koje su realizirane tijekom 2013. godine su projekat modernizacije virtualizacijom postojećih segmenata informacionog sustava i novi sustav za akviziciju biometrijskih podataka u DKP. Sustav za upravljanje dokumentima je unaprijeđen aplikacijom za evidentiranje službenih vozila u sjedištu i DKP mreži. Postojeći e-mail serveri i servisi, kao i domen kontrolori su migrirani na novu platformu koja je ujedno i virtualizirana. Ministarstvo koristi licenciran Microsoft softver na radnim

stanicama i serverima, ali ne koristi licenciran antivirusni softver Endpoint Protection. Implementirani su hardverski uređaji za zaštitu e-mail sustava tako da nije obnovljen ugovor za ranije antivirusno rješenje e-mail sustava.

Sustav VoIP je implementiran ali trenutno petnaest DKP-a koja se nalaze u pomenutom sustavu ne komunicira ovim putem. Kao obrazloženje je naveden nedostatak VoIP telefona. Za potrebe nabavke VoIP telefona potrebna su minimalna sredstva koja Ministarstvo nije uspjelo osigurati. Istovremeno, za troškove fiksne telefonije, Ministarstvo izdvaja značajna sredstva, daleko veća od sredstava potrebnih za nabavu VoIP telefona.

U cilju unapređenja postojećeg informacionog sustava dajemo sljedeće preporuke¹³:

- ***Na osnovu analize znavljanja postojećeg hardvera vršiti pravovremeno znavljanje računarske i serverske opreme,***
- ***Neophodno je planirati i osigurati sredstva za vitalne dijelove informacionog sustava kako bi se izbjegli rizici od nefunkcioniranja istog,***
- ***Razmotriti potrebe i mogućnosti daljeg popunjavanja Odsjeka za informatiku i telekomunikacije, radi kvalitetnijeg održavanja i daljeg razvoja sustava.***
- ***U skladu sa usvojenom strategijom razvoja informacione tehnologije, vršiti dalje unapređenje informacionog sustava.***
- ***Kreirati analizu rizika poslovnih procesa u informacionom sustavu Ministarstva, te na osnovu iste provesti preventivne i korektivne mjere za smanjenje rizika.***
- ***Kreirati i usvojiti plan bezbjednosti sustava u skladu sa standardom ISO 27001. Usvojiti Disaster Recovery procedure i omogućiti periodično provođenje postupka testiranja ispravnosti rezervnih kopija kako bi povećali nivo sigurnosti rada informacionog sustava.***
- ***Nastaviti projekat izgradnje i povezivanja informacionih sustava diplomatsko-konzularnih predstavništava u skladu sa planom.***
- ***Iskoristiti pogodnosti ESA ugovora i razmotriti uvođenje sustava za prijenos multimedijalnih signala baziranog na Microsoft Lync Serveru.***
- ***Kroz postojeći ESA ugovor realizirati pravo na korištenje Microsoft Endpoint Protection antivirusnih licenci.***
- ***Kroz proces planiranja osigurati sredstva za nabavu VoIP telefona za petnaest DKP-ova gdje su osigurani drugi tehnički preduvjeti za implementaciju VoIP usluge, te tako uštediti značajna proračunska sredstva.***

¹³ Novim preporukama obuhvaćene su ranije date preporuke za koje smo ocijenili da su u tijeku ili nisu realizirane

11. Korespondencija

Ministarstvo je u ostavljenom roku dostavilo obavještenje da nema komentara na Nacrt izvješća za 2013. godinu, tako da ovo Izvješće predstavlja konačno izvješće bez korekcija u odnosu na Nacrt izvješća o reviziji za 2013. godinu.

Voditelj tima za financijsku reviziju

Snježana Baštinac, viši revizor

Članovi tima:

Fatima Mehanović, revizor

Ivana Vujević, pomoćni revizor

Slaviša Vuković, IT revizor

Rukovoditelj Odjela za financijsku reviziju

Miro Galić, viši revizor

Rukovoditelj Odjela za razvoj, metodologiju i kontrolu kvalitete:

Dragoljub Kovinčić, viši revizor

III PRIVITAK

FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I IZJAVA O ODGOVORNOSTIMA

Pregled rashoda proračuna za 2013. godinu

Naziv institucije: Ministarstvo vanjskih poslova BiH

Tabela I

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun (2+3)	Izvršenje proračuna	Index 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Tekući izdaci	51.110.000	0	51.110.000	49.385.874	97
Bruto plaće i naknade	24.169.000		24.169.000	23588472	98
Naknade troškova zaposlenih	11.168.000		11.168.000	10637016	95
Putni troškovi	1.575.000	-70.000	1.505.000	1343419	89
Izdaci telefonskih i pošt.usluga	1.271.000		1.271.000	1185072	93
Izdaci za energiju i kom. usluge	1.770.000	-120.000	1.650.000	1575750	96
Nabavka materijala	407.000		407.000	374964	92
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	688.000	50.000	738.000	737840	100
Unajmljivanje imovine i opreme	5.111.000		5.111.000	4936562	97
Izdaci za tekuće održavanje	562.000	140.000	702.000	699616	100
Izdaci za osiguranje	590.000		590.000	520012	88
Ugovorene i druge posebne usluge	3.799.000		3.799.000	3787151	100
2. Kapitalni izdaci	950.000	138.145	1.088.145	345.555	32
Nabavka zemljišta			0		
Nabavka građevina			0		
Nabavka opreme	200.000	138.145	338.145	316480	94
Nabavka ostalih stalnih sredstava			0		
Rekonstrukcija i invest.održavanje	750.000		750.000	29075	4
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
			0		
			0		
4. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	3.919.660	3.919.660	362.734	9
		3.919.660	3.919.660	362734	9
5. Novčane donacije	595.000	0	595.000	575.501	97
	595.000		595.000	575501	97
Ukupno (1+2+3+4+5)	52.655.000	4.057.805	56.712.805	50.669.664	89

Rukovodstvo je Pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama odobrilo dana_____2014. godine.

Ministar:

Bilanca stanja na dan 31.12.2013. godine

Naziv institucije: Ministarstvo vanjskih poslova BiH

Tabela II

Opis	31.12.2012	31.12.2013.	Index 3/2
1	2	3	4
1. Gotovina, krat.potraživanja, razgraničenja i zalihe	12.178.430	15.006.169	123
Novčana sredstva	7.760.690	9.174.562	118
Kratkoročna potraživanja	460.083	543.687	118
Kratkoročni plasmani	1.882.500	1.795.760	95
Interni finansijski odnosi	198.025	234.390	118
Zalihe	0		
Kratkoročna razgraničenja	1.877.133	3.257.769	174
2. Stalna sredstva	37.523.037	36.439.937	97
Stalna sredstva	49.894.227	49.677.819	100
Ispravka vrijednosti	12.400.126	13.266.820	107
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	37.494.100	36.410.999	97
Dugoročni plasmani	28.937	28.938	100
Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA (1+2)	49.701.468	51.446.106	104

3. Kratkoročne obveze i razgraničenja	4.671.414	4.705.620	101
Kratkoročne tekuće obveze	1.381.457	1.390.581	101
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obveze prema zaposlenima	704.014	1.311.686	186
Interni finansijski odnosi	18.027	12.240	68
Kratkoročna razgraničenja	2.567.916	1.991.114	78
4. Dugoročne obveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi			
Ostale dugoročne obveze			
Dugoročna razgraničenja			
5. Izvori sredstava	37.494.100	36.416.318	97
Izvori sredstava	37.494.100	36.416.318	97
Ostali izvori sredstava			
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda			

UKUPNO PASIVA (3+4+5)	42.165.514	41.121.939	98
------------------------------	-------------------	-------------------	-----------

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.8. stav 4., napomenuto je da bilanca stanja proračunskih korisnika **neće biti uravnotežen** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sustava Glavne knjige, dok će bilanca stanja koji radi Ministarstvo financija i trezora na nivou Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen.

Rukovodstvo je Bilanca stanja odobrilo dana _____ 2014. godine

Ministar:

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba da dobije odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvješća suglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvješćivanja, te da je odobrilo finansijske izvještaje.

Rukovodstvo **Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Ministarstvo) dužno je da osigura da finansijski izvještaji za 2013. godinu budu izrađeni u skladu sa Zakonom o financiranju institucija BiH („Službeni glasnik BiH broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/12), Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 33/07 i 16/10 i protokol Ministarstva financija i trezora broj: 01-05-02-1-656-1712 od 23.01.2012. godine) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH (protokol Ministarstva financija i trezora BiH broj: 01-08-02-1-644-1/12 od 20.01.2012. godine). Rukovodstvo je također obvezno da postupa u skladu sa Zakonom o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2013. godinu (Službeni glasnik BiH broj 100/12) i pratećim uputstvima, objašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo financija i trezora BiH, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijski izvještaji daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Ministarstva.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvješća odgovornosti rukovodstva obuhvataju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sustav internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća;
- da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijski izvještaji sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja proračuna, kao i podatke o sustavu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije.
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi;

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za poduzimanje odgovarajućih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, _____

Ministar

Zlatko Lagumdžija

